

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค
สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

Development of self-learning Package on Word Analysis and Sentence
Structure for First year students of Bachelor in Education Program
Department of Thai Language at Hatyai University

เจรจา บุญวรรณโณ^{1*}

Cheracha Bunwanno^{1*}

¹ อาจารย์, สาขาวิชาภาษาไทย, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Lecturer of Department Thai Language, Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University.

*Corresponding author, E-mail: jaraja@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค
สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน
และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาหลังการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักการใช้อักษรไทยสำหรับครู ในปี
การศึกษาที่ 2562 จำนวน 1 ห้อง รวม 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการ
เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค
รวมจำนวน 4 ชุดการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) เรื่องชนิดและหน้าที่คำ 12 ชนิด (2) เรื่อง ความแตกต่างของ
คำ กลุ่มคำ วลี และประโยค (3) เรื่อง ชนิดของวลีและประโยค และ (4) เรื่อง การวิเคราะห์คำ หน้าที่ และ
โครงสร้างในประโยค 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ และ 3) แบบทดสอบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อ
ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการ
ทดสอบสมมติฐาน (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้าง สำหรับนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 88.67/81.23 โดยหลังการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และจากการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับดีมาก (4.31)

คำสำคัญ: ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง, คำและโครงสร้างประโยค

Abstract

Research on the development of a self-learning package on word analysis and structure for first year students of Bachelor in Education Program Department of Thai Language Hatyai University. The objective is to develop a self-learning package on word analysis and sentence structure, to compare the achievement before and after class, as well as to study the satisfaction of the students Studying using of self-learning package.

The research sample were students who registered to study English for teachers in the academic year 2019, total 1 room, a total of 30 people, were selected by random group. For tools that are used to gather data include 1) Self-learning package on word analysis and structure using Thai food names, There are 4 learning sets consisting of 4 topics consisting of (1) 12 learning sets and 12 words, (2) differences of words, groups of (3) words, phrases and sentences, types of phrases and sentences, and (4) analysis of word, function, and sentence structure 2) Achievement tests after self-learning and 3) the student satisfaction test after studying by self-learning package. The statistics used in this research were percentage, average, standard deviation and hypothesis testing (t-test).

The results of the research showed that self-learning package on word analysis and structure using Thai food names for first year students of Bachelor of Education, Program Department of Thai Language, Hatyai University, highly efficiency above the threshold is 88.67/81.23. By after learning with self learning package. All students have better academic achievement. And from the assessment of student satisfaction after studying, by using the learning set on word analysis and structure, found that the students were satisfied with the self-learning package at a very good level (4.31).

Keywords: self-learning package, word and structure

บทนำ

การใช้ภาษาไทยในการเขียนและเรียบเรียงให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ เป็นหน้าที่ของคนไทยทุกคนที่จะต้องตระหนัก ให้ความสำคัญ หมั่นเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้ภาษาไทยคงอยู่คู่ชาติไทยอย่างน่าภาคภูมิใจตลอดไป หนึ่งในวิธีการที่จะสืบสานให้ภาษาไทยคงอยู่คู่ชาติไทยคือ การใช้ภาษาเขียนเพื่อการสื่อสารอย่างถูกต้อง ใส่ใจว่าทุกครั้งที่สื่อสารจะต้องสัมฤทธิ์ผล และปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การเขียนบรรลุผลตามความมุ่งหมายคือ การเรียงคำในประโยคให้ถูกต้อง เพราะหากเรียบเรียงประโยคไม่ถูกต้อง อาจส่งผลต่อการสื่อสารที่คลาดเคลื่อนและไม่ได้รับการตอบสนองตรงตามความคาดหวัง ประกอบกับธรรมชาติของการใช้ภาษาในปัจจุบัน อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปได้ตามบริบททางสังคม ในฐานะครูผู้สอนภาษาไทยซึ่งเป็นหนึ่งในบุคคลที่มีภารกิจหลักด้านการสืบสานวัฒนธรรมทางภาษาให้คงอยู่คู่คนไทยท่ามกลางความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูผู้สอนต้องรู้จักใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย ทันยุคทันสมัย และสร้างสื่อที่มีความสอดคล้องกับบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อาจโดยการนำสิ่งน่าดึงดูดที่อยู่ใกล้ตัว มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ได้ต่อไป

ในส่วนของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้เสนอกฤษฎีการปฏิรูปการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี ที่มีความสำคัญมากอย่างเช่น กฤษฎีที่ 3 ซึ่งกล่าวถึงวิธีการด้านการจัดการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) ซึ่งมีรายละเอียดที่น่าสนใจ ดังนี้

“ในสถาบันอุดมศึกษา จะต้องจัดการเรียนการสอน ที่ลดการบรรยายและเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน มีวิธีการสอนที่หลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาวิชา และระดับของผู้เรียนโดยเฉพาะในระดับปริญญาตรีที่เน้นการเรียนแบบมุ่งให้เกิดความคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ญาณและทักษะการแก้ปัญหา ตลอดจนทักษะในการถกเถียงหรือถ้อยความที่รู้ที่ได้จากการเรียนรู้ จัดกระบวนการพัฒนาทักษะในการสอนของอาจารย์ให้สามารถดำเนินการสอนตามหลักการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สถาบันอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนแบบมุ่งให้เกิดความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ญาณและทักษะการแก้ปัญหา โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และในส่วนของผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า การนำเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัว เช่น เรื่องราวของ “ชื่ออาหาร” จะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความผ่อนคลาย เพราะทุกคนต้องเคยสัมผัสและคุ้นชินกับรายการชื่ออาหารที่มีให้เห็นและได้ยินอยู่เป็นประจำในชีวิตประจำวัน มาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในเนื้อหาที่ค่อนข้างยากและมักก่อให้เกิดความสับสนเมื่อต้องเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องวิเคราะห์เกี่ยวกับ “คำ” และ “โครงสร้างคำ” ที่ปรากฏอยู่ในประโยครูปแบบต่าง ๆ น่าจะช่วยผ่อนคลายความเครียดให้แก่ผู้เรียนในเบื้องต้น ก่อนที่จะเปิดใจรับเนื้อหาที่ยากและสามารถเข้าใจได้ในเวลาต่อมา

ผู้วิจัยเป็นหนึ่งในผู้สอนระดับอุดมศึกษาที่ได้มีโอกาสสอนรายวิชาหลักภาษาไทยสำหรับครู เพื่อ ปูพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนที่เป็นนักศึกษาครูภาษาไทยก่อนเริ่มเรียนในวิชาอื่น ๆ และพบว่านักศึกษาจำนวนมากยังมีความสับสนและไม่สามารถวิเคราะห์ชนิดของคำและโครงสร้างคำในประโยค ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของคำในประโยคได้ ประกอบกับเมื่อได้ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการศึกษางานวิจัย “การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างคำในประโยค” ส่วนใหญ่มักจะเป็นสื่อที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษา ส่วนสื่อที่พัฒนาผู้เรียนระดับอุดมศึกษายังมีการศึกษาน้อย

งานวิจัยที่ศึกษาพบมีความสอดคล้องกับแนวคิดที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา 2 เรื่อง ได้แก่ การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาคประสิทธิ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ของ พัทธวีภา ไทรารอด (2551) ที่เน้นศึกษาประโยคในภาษาไทย ประโยคความเดียว ประโยคความรวม ประโยคความซ้อน และหน้าที่ของประโยค ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยเครื่องมือ ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองฯ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฯ โดยใช้สถิติคือ การทดสอบค่าสถิติ t-test Dependent Sample และผลการศึกษาพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองฯ มีประสิทธิภาพ 81.63/ 83.38 และผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ ยังได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ที่เน้นพัฒนาชุดการเรียนรู้ตนเองเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับชนิดของคำทั้ง 7 ชนิด ให้แก่ผู้เรียน จำนวน 50 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง ชนิดของประโยค โดยการใช้เครื่องมือคือ ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฯ สำหรับสถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ค่า t-test Dependent Sample สำหรับผลการศึกษาที่พบคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงขึ้นหลังการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ของ รัตนาวลี คำชมภู (2549)

จากข้อมูลข้างต้น พบว่าการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ในสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของประโยค ที่ผ่านมามักจะเป็นการศึกษาชนิดของคำ 7 ชนิด ซึ่งเป็นแนวการศึกษาแบบเดิมตามแนวการศึกษา ของ พระอุปกิตศิลปสาร (2535) แต่เพื่อให้เกิดแนวทางในการวิเคราะห์คำ และโครงสร้างประโยคแนวใหม่ ที่กล่าวถึงชนิดของคำ 12 ชนิดตามแนวคิดของ วิจิตรนต์ ภาณุพงศ์

และคณะ (2555) ที่ปรากฏในหนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาแบบฝึกวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค เนื่องจากการศึกษาด้านหลักภาษาซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปด้านชนิดของคำ จากเดิมที่มี 7 ชนิด เป็นมี 12 ชนิด ยังมีอยู่น้อย ทั้งที่ประเด็นดังกล่าวนี้เป็นหนึ่งในประเด็นสำคัญที่ยังสร้างความสับสนในการทำความเข้าใจและเป็นปัญหาในจำแนกสำหรับผู้เรียนคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ส่วนด้านเนื้อหาที่ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า จะสามารถสร้างความสุขให้กับคนส่วนใหญ่ได้เมื่อนึกถึง คือเรื่องราวของอาหารหรือชื่ออาหาร เนื่องจากเป็นเรื่องใกล้ตัว ที่อยู่ในชีวิตประจำวันของทุกคน ที่สามารถช่วยผ่อนคลายจากความเครียดได้ ผู้วิจัยจึงจะเน้นเลือกนำชื่ออาหารมาเป็นส่วนหนึ่งของตัวอย่างประกอบการนำเสนอข้อมูลและการทำแบบฝึก ทั้งนี้เพื่อการเรียนรู้และจำแนกประเภทชนิดของคำ กลุ่มคำ และประโยคได้ โดยคาดหวังว่าหลังจากการเรียนรู้และใช้แบบฝึกวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยคแล้ว นักศึกษาจะมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องคำและโครงสร้างคำได้ดีและมีผลคะแนนเพิ่มมากขึ้น เช่นเดียวกับแนวทางการศึกษาของ พักตร์วิภา ไทรรารอด (2551) และ ของ รัตนาวลี คำชมภู (2549) ที่ใช้ชุดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาหลักภาษาไทยสำหรับครู ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยมหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ระหว่างก่อนกับหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การศึกษาความสามารถด้านการวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค สำหรับนักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ดำเนินการผ่านชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยคที่สร้างขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อวัดผลการเรียน เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับความสามารถด้านการวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค ตลอดจนความพึงพอใจหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ที่มีต่อการเรียนวิชาหลักภาษาไทยสำหรับครูตามลำดับดังนี้

- 1) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ใช้แนวทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ และธอร์นไคค์ (ธีระชัย ปุณณโชติ, 2539) ที่กล่าวถึง ทฤษฎีจิตวิทยาการรับรู้ ทฤษฎีทางจิตวิทยาของเพเจต์

ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล แนวคิดที่พยายามเปลี่ยนการเรียนการสอนไปจากเดิม แนวคิดเรื่อง การสื่อการสอนต่าง ๆ แนวคิดเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน แนวคิดในการนำหลักจิตวิทยา การเรียนรู้มาจัดสภาพสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ นอกจากนี้คือ แนวคิด เกี่ยวกับ องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (อรพรรณ พรสีมา, 2540) 2) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับ ความหมายและชนิดของคำ กลุ่มคำ วลี และประโยค 3) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะประโยค และส่วนประกอบของประโยค ดังปรากฏในหนังสือบรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3 : ชนิดของคำ วลี ประโยค และสัมพันธ์สาร ของ วิจิตร ภาณุพงศ์ และคณะ (2555) และ 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและ นำมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย ดังนี้ เรื่อง “การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สารการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาคประสิทธิ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม” ของ พัทธวีภา ไทรารอด (2551) ศึกษาพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมี ประสิทธิภาพ 81.632/83.38 และมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 เรื่อง “การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทยและเรื่อง “ชนิดของคำ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ของ รัตนาวลี คำชมภู (2549) ศึกษาพบว่า เมื่อมีการใช้ชุด การเรียนรู้ด้วยตนเองกับผู้เรียนและวัดผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน ผู้เรียนก็มีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน ตามลำดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีประชากร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย หาดใหญ่ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาหลักภาษาไทยสำหรับครู ปีการศึกษา 2562 จำนวน 5 ห้องเรียน รวม 120 คน **กลุ่มตัวอย่าง** คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา หลักการใช้ภาษาไทยสำหรับครู ปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 ห้อง รวม 30 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random sampling) หน่วยในการสุ่มคือ ห้องเรียน โดยเป็นนักศึกษาแบบคะแนนความสามารถ เก่ง ปานกลาง และอ่อน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและ โครงสร้างประโยคโดยใช้ชื่ออาหาร ซึ่งแต่ละชุดประกอบด้วย ใบความรู้ แบบฝึกหัดท้ายใบความรู้ และ แบบเฉลยแต่ละแบบฝึก ดังนี้ ชุดที่ 1: เรื่อง ชนิดและหน้าที่คำ 12 ชนิด ชุดที่ 2 เรื่อง: ความแตกต่าง ของคำ กลุ่มคำ วลี และประโยค ชุดที่ 3 เรื่อง: ชนิดของวลีและประโยค ชุดที่ 4 เรื่อง: การวิเคราะห์คำ หน้าที่ แลโครงสร้างในประโยค 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเนื้อหาที่ นำมาใช้ในการเรียนรู้เป็นเนื้อหาส่วนหนึ่ง ในรายวิชาหลักการใช้ภาษาไทยสำหรับครู แบบทดสอบเป็นแบบ

ปรนัยเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และ 3) แบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ หลังการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์ค่าและโครงสร้างประโยค แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ของ บุญชม ศรีสะอาด (2556)

2. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้คือ 1) วิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์ค่าและโครงสร้างประโยค สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ โดยการหาค่า E_1 / E_2 (กรมวิชาการ. 2545) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง 3) วิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4) วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามสูตรของ คูเดอร์-ริชาร์ดสัน 5) วิเคราะห์ความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา -ของ ครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) 6) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแปลผลระดับความพึงพอใจโดยใช้เกณฑ์มาตราประมาณค่า 5 ระดับ และ 7) ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สูตร t-test (Dependent Samples) ของบุญชม ศรีสะอาด (2556)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์ค่าและโครงสร้างประโยค สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดคือ 88.67/81.23
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา (ชั้นปีที่ 1 ที่ลงเรียนรายวิชาหลักภาษาไทยสำหรับครูหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่) ด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์ค่าและโครงสร้างประโยค หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
3. ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์ค่าและโครงสร้างประโยค อยู่ในระดับมาก คือมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.31

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยและพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ พบว่าผลการวิจัยเป็นไปในแนวทางเดียวกับสมมติฐานที่วางไว้ ดังนี้

1. ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนด คือ 88.67/81.23 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่งดการบรรยาย และเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ด้วยวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และนำเอาเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัว เช่น ชื่ออาหารมาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาที่ค่อนข้างเข้าใจยาก จะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความผ่อนคลาย สังเกตจากการพูดคุยของผู้เรียนเมื่อพบชื่ออาหารบางชนิดทำให้เกิดข้อสนทนา สอบถามถึงลักษณะอาหาร หรือวัตถุดิบชนิดนั้น ซึ่งการพูดคุยดังกล่าว ณ ขณะที่เรียนส่งผลให้เกิดรอยยิ้มที่มีความสุขได้ แม้จะเป็นเรื่องที่มีความเข้าใจยาก เนื่องจากเนื้อหาด้านหลักภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากที่เคยเรียนในระดับมัธยมศึกษา นั่นคือ จากเดิมมี 7 ชนิดของคำ เปลี่ยนเป็นมี 12 ชนิดของคำ

อย่างไรก็ดี ประสิทธิภาพของผลคะแนนของนักศึกษาอาจแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นและตั้งใจของแต่ละบุคคล แต่อย่างน้อยจากการประเมินผลของกลุ่มทดลองและกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ทำให้พบว่า เมื่อนักศึกษาได้เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองชุดนี้ นักศึกษามีความสุข และได้รับความรู้ เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยคเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนำชื่ออาหารมาเป็นส่วนหนึ่งของแบบฝึกและข้อคำถามเพื่อทดสอบประสิทธิภาพด้านการเรียน ทำให้นักศึกษารู้สึกผ่อนคลาย สามารถเบี่ยงเบนความสนใจจากความรู้สึกที่เคยคิดว่าโครงสร้างของคำและประโยคในหลักภาษายาก โดยขั้นตอนการเรียนรู้ จะเริ่มจากการนำเสนอคำชี้แจง และให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนการเรียนรู้ เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค (ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที) จากนั้นผู้วิจัยได้แจกชุดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนทำความเข้าใจ และเรียนรู้การใช้ชุดการเรียนรู้ที่ได้รับด้วยตนเอง สำหรับชุดการเรียนรู้และแบบฝึกแต่ละชุด ผู้วิจัยได้จัดเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก รวมจำนวน 4 ชุด ใช้เวลาชุดละ 60 นาที ดังนี้ ชุดที่ 1 เรื่อง ชนิดและหน้าที่คำ 12 ชนิด ชุดที่ 2 เรื่อง ความแตกต่างของคำ กลุ่มคำ วลี และประโยค ชุดที่ 3 เรื่อง ชนิดของวลีและประโยค และชุดที่ 4 เรื่อง การวิเคราะห์ หน้าที่ และโครงสร้างในประโยค จากนั้นผู้วิจัยจึงให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค (ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที) ซึ่งเป็นชุดเดิมที่เคยทำก่อนเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจากผลการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองครั้งนี้ ทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่สูงขึ้น แต่สำหรับผลการเรียนของนักศึกษาซึ่งอาจได้มากหรือน้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรับผิดชอบและข้อสัจยขณะที่ต้องทำแบบฝึกจนเสร็จก่อนที่จะเปิดคำตอบและเฉลย ขณะที่ต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังสามารถฝึกความมีน้ำใจ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ในการอธิบายสิ่งที่ตนรู้และเข้าใจให้เพื่อนได้

เข้าใจด้วย โดยภาพรวมชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองยังสามารถสร้างบรรยากาศที่ดี ตลอดจนความสามัคคีในหมู่คณะระหว่างเพื่อนได้อีกด้วย

สรุปผลการศึกษาด้านประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองในการวิจัยครั้งนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สารการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาคประสิทธิ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ของ พัทธวีภา ไทรารอด (2551) ที่ศึกษาพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีประสิทธิภาพ 81.63/83.38

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ที่ลงเรียนรายวิชาหลักภาษาไทยสำหรับครู สูงกว่าก่อนเรียนทุกคน โดยก่อนเรียนนักศึกษามีคะแนนเฉลี่ย 10.30 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.49 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 24.37 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 มีค่าการทดสอบที (t-test) เท่ากับ -31.28 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการเรียนย้อนหลังไปในปีการศึกษาที่ 1/2561 พบว่า นักศึกษามีผลการเรียนในส่วนของเนื้อหาเรื่องคำและโครงสร้างคำในรายวิชา 604-100 หลักภาษาไทย สำหรับครู สูงขึ้นจากเดิมด้วยเช่นกัน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวก็สอดคล้องกับผลการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ของรัตนาวลี คำชมภู (2549) ที่พบว่า เมื่อมีการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับผู้เรียนและวัดผลผลสัมฤทธิ์หลังการเรียน ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนแบบมุ่งให้เกิดความคิดวิเคราะห์และใช้ทักษะจากการนำเสนอเรื่องราวที่อยู่ใกล้ตัว หรือเป็นเรื่องราวในชีวิตประจำวันที่คุณเคย ดังเช่นชื่ออาหารหรือเรื่องราวเกี่ยวกับอาหารการกิน มาเป็นส่วนหนึ่งในการสอนเนื้อหาที่ค่อนข้างเข้าใจยาก ให้เข้าใจได้ง่าย ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนที่ดีขึ้น และจากการสังเกตผลการเรียนโดยเฉลี่ยก่อนการใช้แบบเรียนรู้ของผู้เรียนครั้งนี้ จะมีผลคะแนนค่อนข้างต่ำมาก แต่เมื่อผ่านการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองแล้ว ผู้เขียนก็มีพัฒนาการด้านการเรียนและมีค่าคะแนนโดยเฉลี่ยที่สูงขึ้นทุกคน ผู้วิจัยจึงมีความเชื่อว่าการนำชื่ออาหารมาเป็นส่วนหนึ่งของ การวิเคราะห์เนื้อหาคำและโครงสร้างประโยค สามารถช่วยลดและผ่อนคลายความตึงเครียด และทำให้ผู้เรียนสามารถเปิดใจรับเนื้อหาที่เข้าใจยากได้ง่ายมากขึ้นนั่นเอง

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ ที่มีต่อการใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การวิเคราะห์คำและโครงสร้างประโยค อยู่ในระดับมาก คือ 4.31 ซึ่งสอดคล้องกับพฤติกรรมแสดงออกที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นจากผู้เรียนขณะทำชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ทั้งขณะเรียนรู้อยังมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเมื่อเพื่อนไม่เข้าใจในเนื้อหาบางตอน นอกจากนี้ยังแสดงออกให้เห็นว่ามีความเข้าใจในเนื้อหาและสามารถทำแบบฝึกหัดได้ทันตามเวลาที่กำหนด

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สำนักงาน. (2543). *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ธีระชัย ปุณณโชติ. (2539). *การสร้างบทเรียนสำเนาในหน้าที่เรีจรูปเส้นทางสู่อาจารย์ 3*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัทตร์วิภา ไทรารอด. (2551). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สารการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของประโยค สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนาครประสิทธิ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การมัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนาวลี คำชมภู. (2549). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง วิชาภาษาไทย เรื่อง ชนิดของคำ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี*. ปริญญาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิจินต์ ภาณุพงศ์ และคณะ. (2555). *บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3: ชนิดของคำ วลี ประโยค และลัษณ์พันธสาร*. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- อรพรรณ พรสีมา. (2540). *เทคโนโลยีทางการสอน*. กรุงเทพฯ: ศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุปทิศศิลปสาร, พระยา. (2535). *หลักภาษาไทย: อักษรวิธี วจวิภาค วากยสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนานพานิช.